

Quan điểm chính sách

Mục lục

1. Tìm hiểu mối quan hệ giữa tham nhũng, nước và biến đổi khí hậu
2. Tìm biện pháp ứng phó thích hợp

Liên kết các chương trình nghị sự về Tham nhũng, Nước và Môi trường nhằm đối phó với Biến đổi khí hậu

Tham nhũng trong ngành nước ảnh hưởng tới chương trình nghị sự về môi trường. Nó dẫn đến tình trạng thiếu nước, ô nhiễm trên diện rộng và phá huỷ môi trường sống tự nhiên -- tất cả những yếu tố khiến hoạt động ứng phó với biến đổi khí hậu trở nên khó khăn hơn.

Nếu những chiều hướng hiện tại tiếp tục diễn ra, biến đổi khí hậu sẽ thay đổi cơ bản lượng mưa và lưu lượng sông ngòi, đẩy mực nước biển dâng cao và đe dọa nguồn cung cấp nước sạch ở nhiều khu vực. Thế giới sẽ chứng kiến những hiện tượng bão, lũ và hạn hán khốc liệt hơn, với tần suất cao hơn và những hậu quả khôn lường về mặt con người. Chương trình Phát triển Liên hợp quốc (UNDP) cảnh báo rằng những người nghèo nhất trên thế giới sẽ là những đối tượng chịu gánh nặng lớn nhất từ những biến đổi này. Theo ước tính của UNDP, mỗi năm thế giới sẽ cần 86 tỷ USD cho các chương trình bảo vệ xã hội và cơ sở hạ tầng nhằm khắc phục tình trạng bất bình đẳng ngày càng tăng do biến đổi khí hậu.

Ước tính mỗi năm thế giới sẽ cần 86 tỷ USD cho các chương trình bảo vệ xã hội và cơ sở hạ tầng nhằm khắc phục tình trạng bất bình đẳng ngày càng tăng do biến đổi khí hậu.

Những tác động theo hướng dòng chảy của biến đổi khí hậu thể hiện rõ nhất trong lĩnh vực cung cấp nước. Hệ quả là trái đất nóng lên cộng với trình độ quản lý môi trường yếu kém có thể khiến hơn 200 triệu người sống dọc theo các vùng đồng bằng bị ảnh hưởng bởi lũ phải dời đi nơi khác vì những khu vực này trở nên không thể cư trú được và cộng đồng dân cư mất đi những nguồn nước chủ yếu.

Trong bối cảnh đó, nguy cơ tham nhũng cao hơn và có xu hướng tăng lên do có sự cạnh tranh đối với nguồn tài nguyên nước đang suy giảm. Để giải quyết tận gốc vấn đề, các chính sách đặt ra phải thể hiện được mối liên hệ tích cực giữa đấu tranh chống tham nhũng, bảo vệ nguồn nước và bảo vệ môi trường, cho dù đó là những sáng kiến quốc gia, như thông qua trợ cấp thủy lợi, hay quốc tế, như Nghị định thư Kyoto.

1. Tìm hiểu mối quan hệ giữa tham nhũng, nước và biến đổi khí hậu

Khi nguồn nước trở nên khan hiếm thì tham nhũng – dù ở quy mô lớn hay nhỏ – cũng sẽ dần trở thành một công cụ để tiếp cận với nguồn tài nguyên quý giá này. Tình trạng tham nhũng gia tăng lại tạo nên một vòng luẩn quẩn. Tham nhũng khuyến khích việc tiêu dùng nước lãng phí đồng thời dẫn đến hủy hoại môi trường và biến đổi khí hậu. Khi nguồn nước sẵn có giảm đi thì sức cám dỗ của tham nhũng tăng lên.

Những nguy cơ của tham nhũng trong ngành nước, cũng như mối liên hệ của chúng đối với sự suy thoái của môi trường, tồn tại dưới nhiều hình thức khác nhau trên thế giới. Tham nhũng có thể xảy ra trong quá trình khoan giếng ở những vùng nông thôn châu Phi gần sa mạc Sahara, trong quá trình xây dựng các nhà máy xử lý nước thải ở những khu vực thành thị châu Á, trong việc thiếu tiếp cận nguồn nước uống ở Trung Đông hay trong việc xây dựng các đập thủy điện ở châu Mỹ Latinh. Lạm dụng và sử dụng sai tài nguyên nước diễn ra hàng ngày ở khắp nơi trên thế giới. Khi tham nhũng len lỏi vào những hoạt động này, nó dẫn đến tình trạng khai thác quá mức nguồn tài nguyên chính của sự sống và hình thành nên một chuỗi các tác động có hại cho môi trường cũng như cho ngành nước.

Những tác động của tham nhũng đối với lĩnh vực nước được thể hiện qua bốn “kênh” chính và đều gây tổn hại tới môi trường cũng như nỗ lực của các quốc gia trong việc hạn chế biến đổi khí hậu:

- ☛ **Quản lý tài nguyên nước.** Một hệ quả của việc chiếm quyền kiểm soát và tham nhũng là khoảng cách lớn giữa cung và cầu về nước đang gia tăng ở một số nơi, gây tổn hại tới môi trường và cuộc sống của những người nghèo. Sự suy thoái, lạm dụng và thiếu đầu tư dẫn tới việc thiếu cơ sở hạ tầng về nước để chống chọi với hạn hán và lũ lụt – những hiện tượng ngày càng xảy ra thường xuyên và với cường độ cao hơn do ảnh hưởng của biến đổi khí hậu. Nguy cơ tham nhũng và lạm dụng gia tăng khi các tổ chức quốc gia và quốc tế buộc phải tạm ngừng áp dụng các thủ tục qui định về đấu thầu mua sắm để ưu tiên ứng phó một loạt vấn đề nhân đạo nảy sinh do lũ lụt. Sau những nỗ lực cứu trợ lũ lụt ở Ấn Độ năm 2005, một số quan chức và công ty bang Bihar đã bị cáo buộc biển thủ 2,5 triệu USD từ quỹ cứu trợ khẩn cấp. Tại Hoa Kỳ, gần 2 tỷ USD tiền hỗ trợ nạn nhân có thể đã bị chiếm đoạt do gian lận sau trận bão Katrina.

Tại Hoa Kỳ, gần 2 tỷ USD tiền hỗ trợ các nạn nhân của cơn bão Katrina có thể đã bị chiếm đoạt do gian lận.

- ☉ **Hệ thống nước uống và vệ sinh.** Tham nhũng có thể xảy ra ở bất cứ khâu nào trong chuỗi hoạt động cung cấp nước: từ xây dựng chính sách và phân bổ ngân sách cho tới hệ thống vận hành và thanh toán. Tham nhũng tác động tới các dịch vụ về nước ở cả khu vực nhà nước lẫn tư nhân và gây tổn hại cho mọi quốc gia, bất kể giàu, nghèo. Bên cạnh đó, nạn hối lộ đang đặt nguồn nước uống vào tay những kẻ gây ô nhiễm môi trường. Ví dụ, ở Trung Quốc, tham nhũng là một yếu tố cản trở việc thực thi các quy định về môi trường và góp phần gây ô nhiễm tầng ngầm nước ở 90% các thành phố nước này. Nước ở hơn 75% sông ngòi tại những đô thị của Trung Quốc cũng được công bố là không đủ an toàn để uống hoặc nuôi cá.
- ☉ **Nông nghiệp.** Tham nhũng trong các lựa chọn chính sách và phân bổ nguồn lực cho thủy lợi- lĩnh vực chiếm tới 70% lượng nước tiêu dùng và sản xuất ra 40% nguồn cung thực phẩm cho toàn thế giới- đang khiến chi phí đầu tư ngày càng đắt đỏ trong khi nhu cầu ngày càng tăng. Những mạng lưới tưới tiêu được quản lý tốt chính là giải pháp cần thiết giúp giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu trong lĩnh vực sản xuất nông nghiệp. Tới năm 2050, việc mất đi nguồn cung cấp nước bền vững – cũng như sự biến đổi bất thường của lượng mưa – có thể làm sụt giảm ¼ năng suất thu hoạch và khiến tình trạng suy dinh dưỡng toàn cầu tăng 25%.
- ☉ **Thủy điện.** Mặc dù thủy điện có vai trò góp phần vào sự phát triển năng lượng bền vững, song việc tăng cường sử dụng các đập thủy điện cũng phải trả giá đắt. Ít có dự án công trình công cộng nào có tác động mạnh đến môi trường và cuộc sống con người như các đập thủy điện, đặc biệt là khi có tham nhũng. Mức đầu tư khổng lồ của ngành thủy điện (ước tính 50-60 tỷ USD mỗi năm trong vòng vài thập kỷ tới) và những dự án tổng thể có kết hợp với công nghiệp cơ khí là điều kiện lý tưởng cho tham nhũng. Nguy cơ tham nhũng tiềm ẩn trong tất cả các giai đoạn, từ thiết kế, đấu thầu tới thi công, thực hiện dự án, kể cả những chương trình tái định cư quy mô lớn đi kèm với các dự án đó.

2. Tìm biện pháp ứng phó thích hợp

Đấu tranh chống tham nhũng trong lĩnh vực nước là mối quan tâm của nhiều bên có liên quan, một vài chủ thể trong số đó có thể không nhận ra rằng họ có một mục tiêu chung là cải cách phương thức quản lý nước và môi trường. Các bên liên quan bao gồm chính phủ, các nhà hoạt động môi trường, các nhà vận động phát triển, các công dân có liên quan và các doanh nghiệp (mà hoạt động sản xuất phụ thuộc vào nguồn cung cấp năng lượng và nước bền vững).

Xây dựng nhận thức cho những chủ thể khác nhau có thể giúp tạo ra được một điểm chung cần thiết cho việc thiết kế các chiến lược hiệu quả hơn và huy động được sự liên kết đa ngành để đảm bảo việc thực hiện các sáng kiến toàn cầu như Nghị định thư Kyoto.

Một phần của sự phối hợp này là thúc đẩy các biện pháp ứng phó nhằm ngăn chặn tham nhũng trong lĩnh vực nước trước khi nó bắt đầu vì xử lý hậu quả của tham nhũng luôn khó khăn và tốn kém. Những khuyến nghị sau tập trung vào phương thức thay đổi môi trường chính sách về nước để khởi động một quá trình cải cách bền vững:

Nước và Tham nhũng: Báo cáo Tham nhũng Toàn cầu của TI

Quan điểm về chính sách này được rút ra từ *Báo cáo Tham nhũng Toàn cầu của TI năm 2008: Tham nhũng trong ngành nước*.

Báo cáo tập hợp hơn 20 chuyên gia hàng đầu và những người trong ngành tiến hành nghiên cứu những nguy cơ tham nhũng trong mọi lĩnh vực của ngành nước, bao gồm quản lý tài nguyên nước, nước uống và vệ sinh, tưới tiêu và thủy điện.

Các nghiên cứu tình huống và báo cáo nghiên cứu trên thế giới được sử dụng để chứng minh tham nhũng là tác nhân và hậu quả của tình trạng khủng hoảng nước toàn cầu. Báo cáo cũng đưa ra một loạt các đề xuất về cải cách chính sách và tăng cường sự tham gia của các bên liên quan trong đấu tranh chống tham nhũng trong ngành nước.

Để biết thêm chi tiết bản Báo cáo, xin mời xem trang web: www.transparency.org/publications/gcr.

Để mua báo cáo Tham nhũng Toàn cầu và các báo cáo khác, xin mời xem trang web của Nhà xuất bản Đại học Cambridge: www.cup.cam.ac.uk.

Quan điểm chính sách của Tổ chức Minh bạch quốc tế (TI) là một trong số các ấn phẩm về phòng chống và đối phó với tham nhũng trong ngành nước.

Ba chủ đề bao gồm nghiên cứu các tác động khác nhau và những phản ứng về mặt chính sách liên quan đến tham nhũng trong ngành nước: biến đổi khí hậu và môi trường, minh bạch trong quản lý nước, và cái giá của tham nhũng mà người dân nghèo phải gánh chịu. Tất cả các quan điểm chính sách dựa trên *Báo cáo Tham nhũng Toàn cầu 2008 của TI: Tham nhũng trong ngành nước*. Để biết thêm chi tiết về GCR 2008, xem trang web: www.transparency.org/publications/gcr.

Thông tin thêm về những nỗ lực toàn cầu trong đấu tranh chống tham nhũng trong ngành nước có thể tìm thấy tại trang web: www.waterintegritynetwork.net/.

Để biết thêm thông tin về quan điểm chính sách này và các quan điểm trong các ấn bản khác, mời liên hệ với Craig Fagan thuộc Ban thư ký TI: [pres \[at\] transparency .org](mailto:pres[at]transparency.org).

**TRANSPARENCY
INTERNATIONAL**

Telephone

+49-30-343820 -0

Fax

+49-30-347039 -12

International Secretariat

Alt-Moabit 96

10559 Berlin

Germany

Lồng ghép các quy định chống tham nhũng vào chương trình xây dựng chính sách

- ☉ Lồng ghép các biện pháp chống tham nhũng vào các chương trình phát triển và môi trường có thể giúp đẩy mạnh sự phối hợp, sắp xếp và thời gian thực hiện các sáng kiến ở cấp địa phương, quốc gia cũng như quốc tế. Nếu không có sự thay đổi này, các biện pháp chống tham nhũng ở nơi này có thể khiến nó xuất hiện trở lại ở nơi khác, gây khó khăn hơn cho công tác phát hiện và phòng ngừa.

Cải thiện chương trình xây dựng chính sách về tham nhũng và môi trường

- ☉ Việc thúc đẩy sự liên kết giữa các thỏa ước hiện tại – như các công ước quốc tế về rừng, sinh vật học, biến đổi khí hậu, hải lộ và các lĩnh vực khác – với vấn đề tham nhũng và những quan ngại về nguồn nước và môi trường là rất quan trọng. Ví dụ, Công ước Aarhus về Tiếp cận Thông tin Môi trường tạo một cơ sở vững chắc cho việc đòi hỏi phải tăng cường sự tham gia, tính minh bạch và liêm khiết trong bộ máy quản lý và phải thực hiện những nguyên tắc này trong ngành nước. Một ví dụ khác là Công ước của Liên hợp quốc về Luật quy định việc sử dụng phi hàng hải các Dòng hải lưu Quốc tế. Hiệp định này đưa ra các biện pháp quan trọng có thể được sử dụng để hình thành nên các hiệp định về chia sẻ nguồn nước toàn cầu, tuy nhiên trước khi có hiệu lực thực thi thực sự, hiệp định này cần có được chữ ký thông qua của nhiều nước hơn nữa.
- ☉ Tham nhũng cũng cần được nhấn mạnh hơn nữa trong chương trình nghị sự Kyoto mở rộng để chỉ rõ đó là một vấn đề chủ chốt và là một yếu tố quan trọng trong các hoạt động ứng phó với biến đổi khí hậu.

Củng cố cam kết và giám sát thực hiện

- ☉ Một khi tham nhũng được đưa vào những công ước mới và nhiều chiến lược đối phó với biến đổi khí hậu được xây dựng, cần hình thành các cơ chế để xác minh và củng cố việc thực hiện các cam kết quốc gia. Ví dụ, việc thúc đẩy và giám sát thực hiện Công ước khung về Biến đổi khí hậu (Nghị định thư Kyoto) và Công ước chống Tham nhũng (UNCAC) là vô cùng cần thiết để đảm bảo những nước đã ký thực hiện đúng cam kết của mình.

© 2008 Transparency International. All rights reserved.

Transparency International (TI) là một tổ chức xã hội dân sự đi đầu trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng toàn cầu. Với hơn 90 văn phòng quốc gia trên thế giới và một Ban thư ký quốc tế tại Berlin, Đức, TI nâng cao nhận thức về tác hại mà tham nhũng gây ra và làm việc với các đối tác trong chính phủ, giới doanh nghiệp và các tổ chức xã hội dân sự nhằm xây dựng và thực hiện các biện pháp hữu hiệu chống tham nhũng. Để biết thêm thông tin, xin mời xem tại: www.transparency.org.